

2020-3

5. august 2020

All. nr./notatnr.:

2020-702-0002-5

Sull./sagsbeh.: BKT/jh

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisap suussusiliiso-qarnissaanik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi piumasaqaat eqqortinneqanngikkaluartoq annertusisamik paasissutissiinissaq isumaliutersuutigissallugu Naalakkersuisoqarfiup pisussaaffigaa

Innuttaasup allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaa Isumaginninnermut, Ilaqutariinnut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup itigartippaa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik Naalakkersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasaanik taakkunungalu akissutininik paasitinneqarnissani innuttaasup qinnutigisimavaa.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimannginnera Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinnermut tunngavilersuutigaa.

Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisami allagaatit sulialluunniit pineqartup paasitinneqarfigiumasaasa taaneqarsimanissaat suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip nassataraa.

Naalakkersuisoqarfiup itigartitsinera innuttaasup Ombudsmandimut naammagittaalliuutigaa.

Ombudsmandip suliamik suliarinninneranut atatillugu Naalakkersuisoqarfiup oqaatigaa suussusiliisoqarnissamik piumasaqaat eqqortinneqarsimangikkaluartoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissutissiisarnermik tungavik malillugu paasissutissiisoqaannassannginnersoq Naalakkersuisoqarfiup isummerfigisimangikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaat eqqortinneqarsimangippat suliami allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tungavik malillugu tunniussisoqarnissaanik apeqqut Naalakkersuisoqarfiup nalilersinnaanaguluunniit nalilertussaangikkaa.

Naalakkersuisoqarfiup suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaatip eqqortinneqarsimanginneranik oqarnera Ombudsmandip isumaqatigaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup qinnutigisaata akuersaarnegarnerata innuttaasup sulianik aalajangersimasunik Naalakkersuisoqarfiup tigummisaanik tamanik misissuataarinissaminut periarfissaqalernerata nasatarerpiassagaa.

Naalakkersuisoqarfiulli annertusisamik paasissutissiisarnermik paasinninnera Ombudsmandip isumaqatiginngilaa. Ombudsmandip oqaatigaa annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq suussusiliisoqarnissaanik piumasaqaat eqqortinneqanngikkaluartoq naliliisoqarsinnaasoq. Oqartussasoq tamatuma saniatigut, qinnuteqartup tamanna piumasarippagu, annertusisamik paasissutissiinissap isumaliutersuutiginnissaanut pisussaaffeqartuaannarpoq.

Ombudsmandip paasinninnera unaavoq innuttaasup qinnutigisaa annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik piumasaqaatitut isigisariaqartoq. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu pisussaaffeqarsimavoq.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup annertusisamik paasissutissiisoqar-nissaanik isumaliutersuuteqarsimannginnera Ombudsmandip isorisarialit-tut isigaa.

Suliaq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa innuttaasorlu allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitineqar-sinnaanersoq isumaliutersuutigissagaa Ombudsmandip inassutigaa.

(Oqaaseqaat 5. august 2020-meersoq, j.nr. 2020-702-0002)

Ombudsmandi tamatuma kingornatigut imaattumik oqaaseqaateqarpoq:

1. Suut misissorpakka?

1.1. Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusi-liisimanissamik piumasaqaatip naammassineqarsimannginneranik Naalak-kersuisoqarfiup naliliinera suliamik suliarinninninni isummerfiginiarlugu aala-jangerpunga.

Tamatuma saniatigut aalajangerpunga paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu i-natsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaanni annertusisamik paasissu-tissiisarnermik tunngavik Naalackersuisoqarfiup aalajangiinermi isummer-figisimasariaqaraluarneraa aamma isummerfiginiarlugu.

Ajornartorsiutinik matumani pineqartut assinginik siusinnerusukkut nammi-neq sammisaqarsimanngikkaangama Danmarkimi atuakkiaasut Folketingillu Ombudsmandiata periaasia oqaaseqaatinni arlalitsigut aallaavigisarpakka, tassami Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngaviup Danmarkimi i-natsiseqartitsinikkut tunngavik pingaarnerusutigut assigimmagu. Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngavik Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngavimmit allaasoq isumaqaraangama tamanna oqaatigisarpara.

1.2. Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara Naalackersuisoqarfiup allagaati-nik nalunaarsueriaasia oqaaseqaammi matumani isummerfiginngikkiga, taa-

matuttaarlu Naalakkersuisoqarfiup aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq pi-sortat ingerlatsineranni suliassat sularineqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kapitalini 6-imi 7-imilu tungavilersuisarneq il.il. naammagittaalliornissamullu ilitsersuisarneq pillugit malittarisassanik naammassinnissimanersoq isummerfiginagu.

Tamatamani Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 7-imi, 1. juni 2017-imeersumi § 14, imm. 1 innersuussutigaara, tassuunalu aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

2. Inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

2.1. Suussusiliisarneq annertusisamillu paasissutissiisarneq

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit § 4-mi ilaatigut annertusisamik paasissutissiisarneq (§ 4, imm. 1, oqaaseqatigiit aappat) aamma suussusiliisimanissaq (§ 4, imm. 3) pillugit malittarisassanik imaqarpoq. § 4, imm. 1, aamma imm. 3 imaattunik oqaasertaqarput:

”§ 4. §§ 7-14-imi ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut saniatigut allakkianik ingerlatsineranut oqartussaasumi allaffikkoortumik suliassamik ingerlatsineranut atatillugu apuussimallutilluunniit sularineqarsimasunik paasitinneqarumalluni kinaluunniit piunasaqarsinnaavoq. Ingerlatsineranut oqartussaqaq annertunerusumik paasissutissiisinnaavoq nipangiussisimasussaataaneq il.il. pillugit malittarisassat allanik aalajangersaasimanngippata.

[...]

Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput.”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi takuneqarsinnaavoq paasitinneqarumalluni qinnutigisami allakkiat sulialluunniit pineqartup paasiumallugit kissaatigisai oqaatigineqarsimassasut (suussusiliisoqarnissaanik piunasaqaat). Qinnutigisarli suussusiliisoqarnissaanik piunasaqaammik tamatuminnga naammassinnissimanngikkaluarpuunniit oqartus-

saasut allagaatinik paasissutissiinissaannut aporfissaqanngilaq (annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik), oqartussaasut taamaaliornikkut paasissutissanik nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassanut ilaatinneqartunik tunniussinngippata. Tamanna paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaata nassataraa.

Taakkua saniatigut Folketingip Ombudsmandiata 2009-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 17 tulluilu aamma Folketingip Ombudsmandiata 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerit 598 tulluilu innersuussutigaakka.

2.1.1. Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piunasaqaat eqqarsaatigalugu ilaatigut uku inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarput:

“Allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqartup oqartussaasumut susassaqartumut saaffiginnissuteqannginnermini suliap allagaatilluunniip piuneranik ilisimasaqarnissaa aalajangersakkap malitsigaa. Imaangilarli allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq suliap sumut attuumassuteqarnerata taaneqarsimannginnera kisiat innersuussutigalugu oqartussaasup itigartissinnaagaa, oqartussaasup suliap allagaatilluunniit paasisaqarfigerusutat allatigut suussusersisinnaappagit. (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq) [MALUGIUK – Inatsit pillugu oqaaseqaatit kalaallisuuanni ilaangilaq, naak qallunaatuuani ilaagaluartoq.]

Suliap allakkialluunniit suussusiisa nalunaarsimanissaannik piunasaqarneq ilaatigut isumaqarpoq allaffeqarfimmi oqartussaasut journaliutaat misissuataarlugit suliassat allakkiartaannik paaserusussinnaasanik ujarlerumasoqarsinnaanngitsoq.

Aalajangersagaq aamma periarfissiinngilaq suliap aalajangersimasut tamaasa sulialluunniit piffissami aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissuataarnissaannut.”

Ingerlatsinermi inatsiseqartitsineq pillugu atuakkiaasuni naatsorsuutigineqartarpoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-p suliap pi-

neqartup suussuserneqarsimanissaanik piumasqaatit kinaassusersiortoq kinaassusersiortuunngitsorlu imarigai.

Kinaassusersiortumik piumasqaat suliap allagaatilluunniit piunerata oqartussaasumut pineqartumut saaffiginnineq sioqqullugu ilisimaneqarneqartariaqarneranik ilisarnaateqarpoq.

Kinaassusersiunngitsumik piumasqaatip manna nassataraa, tassalu allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisaq paasissutissanik ilaatigut oqartussaasup nalunaarsueriaasia malillugu oqartussaasup suliamik allagaammilluunniit paasisaqarfigineqarusuttumik ujarlernerani atugassatut pisariaqartunik imaqassasoq.

Paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi aalajangersagaq qinnuteqaatip ajornanngitsumik suussusersineqarsinnaanissaa pineqaraluarpalluunniit allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaammik itigartitsinissamut tunngavissiisoq taamatuttaaq naatsorsuutigineqarpoq, pissusiviusut eqqarsaatigalugit sulianut aalajangersimasumik amerlassusiligaanngitsunut paasitineqarsinnaatitaanermik ammaassinissamik siunertaqarpat.

Justitsministereqarfiup paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu ilitsersuusiani 3. november 1986-imeersumi imm. 17, John Vogterip atuakki-aani "Offentlighedsloven med kommentarer"-mi aappasaanik naqitertineqartumi (1992-imeersumi) quppernerit 93 tullialu pingajussaanillu naqitertineqartumi (1998-imeersumi) quppernerit 126 tullialu aamma paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiisummi 1510/2009-mi quppernerit 387 tulliiilu aammattaaq innersuussutigaaakka.

2.1.2. Annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaasigut inatsimmi aalajangersarneqarpoq. Taamatut tunngaveqarnermut tunuliaqu-taasut eqqarsaatigalugit inatsisissatut siunnersuut pillugu oqaaseqaatini oqaatigineqarput:

“Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumi malittarisassat killiliingillat oqartussat namminneq naliliinermikkut paasissutissanik inatsimmi pisuusaffiliinermi annertunerusumik tunniussinissaminnut, matumani allatut ilusiliiluni paasissutissiineq ilanngullugu. Apeqqut taanna ilaanni nalornisoortitsisarmat siunnersuutigineqarpoq “annertunerusumik paasissutissiisinaanermut” tunngasoq inatsimmi erseqqivissumik ilanngunneqassasoq. Paasissutissanilli taamaattunik tunniussisinnaaneq nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassanit killiiffigineqarpoq.”

Ingerlatsinermik inatsiseqartitsineq pillugu allaaserisani aalajangersimasumik naatsorsuutigineqartarpoq oqartussaasut taamatut qinnuigineqarunik paasissutissat kissaatigineqartut tunniunneqarnissaannik tamatigut isumaliutersuuteqartarnissaat annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngaviup inatsisitigut aalajangersarneqarnerata malitsigigaa.

Qinnutigisamik piumasaqaat eqqortinneqarsimasinnaavoq, naak allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisag annertusisamik paasissutissiinissaq oqartussaasup isumaliutersuutigissagaa piumasaqaammik erseqqivissumik imaqanngikkaluartoq.

Folketingip Ombudsmandiata 1999-imi ukiumoortumik nalunaarummini quppernemi 545-mi tulliinillu oqaatigaa oqartussaasup allagaataanik, naak allagaatit oqartussaasup paasinninnera malillugu oqartussaasup iluani sulinermi allagaatitut isigineqartariaqaraluartut taamalu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartuni aallaavittut ilaatinneqanngikkaluartut, paasitinneqarumalluni qinnutigisag annertusisamik paasitinneqarumalluni qinnutigisatut isigineqarsinnaasoq. Tamanna qinnuteqartup oqartussaasumi suliarinneriaatsip ilaanik tamanik paasitinneqarumalluni qinnuteqarsimaneranik kiisalu qinnuteqartoq allagaatinik pineqartunik paasitinneqarsinnaanngitsoq oqartussaasoq suli isumaqarpat oqartussaasup tunngavilersuinissaanik kingusinnerusukkut qinnuteqaqqissimaneranik pissuteqarpoq. Taamaalilluni qinnuteqarsimanissamik piumasaqaat atituumik paasisariaqarpoq tamatumalu qanoq paasineqarnissaa pisumi pissutsit pineqartut aallaavigalugit nassuiarneqartariaqarluni.

Immikkut siunnersortip Lili Rasmussenip "Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut" qulequtsiullugu allaaserisaa 2015-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqartoq kiisalu allaffeqarfiup pisortaata Lisbeth Adserballep allaaserisaa Folkeetingip Ombudsmandiata 2009-mi ukiumoortumik nalunaarutaani quppernerna 55-imi tulliinilu ilanngunneqartoq aammattaaq innersuussutigaaq. Taakkua saniatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnera pillugu isumaliutissiisummi 857/1978-imi qupperneq 69, Jon Andersenip allallu atuakkiaanni "Forvaltningsret"-imi siullermik naqitertinneqartumi (1994-imeersumi) quppernerit 265 tullialu aamma appasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 392 tulliiilu innersuussutigaaq.

3. A-p paasinninnera

A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni Naalackersuisoqarfimmut qinnuteqaammini 12. juli 2018-imeersumi oqaatigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat taakkununggalu akissutit Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasai akissutigisimasaalu pillugit paasitinneqarusulluni.

A-p Naalackersuisoqarfimmut tamatuma kingornatigut e-mailimi 17. juli 2018-imeersumi ilaatigut makku oqaatigai:

"Qinnutigisara akissuteqarfigisinnaassagussiuk naammattumik erseqqissuseqanngitsoq isumaqatiginngilara.

Qinnutigisara erseqqissarneqarsimavoq piffissami taaneqartumi allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat pillugit aalajangiinerit immikkut taasimagakkit, taamalu sammisaq piffissarlu erseqqissarneqarsimallutik.

Suussusiliisimanissamik piumasaqaat naammassineqarsimanersoq oqartussaasumit aalajangersimasumik nalilerneqartassasoq pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu Justitsministereqarfiup ilitsersusiaani nr. 9847-mi 19. december 2013-imeersumi imm. 4.3.1-mi atuarneqarsin-

naavoq. Suussusilliisimanissamik piumasaqaatip pingaarnertut siunertaraa piffissap akissuteqarnermut oqartussap atugassaata naapertuuttuunissaa.

Naliliinermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu allagaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinerit pineqartut kikkussusiinik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikkaluartoq Naalackersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pineqartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimanangilaq.

[...]

Illassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanagerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq

Paasissutissat taakku peqatigiilluta qanoq pissarsiarisinnaanerivut uannut oqaloqatiginnissutigiginissaat kissaatigigukku allagaatinik paasitinneqarumallunga qinnutigisama tunuartinnissaanut piareersimavunga.

Qulaani taaneqartunut akissutissat qilanaaraara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfiup uannut oqaaseqaataa 5. marts 2020-meersoq pillugu oqaaseqaammuni A-p ilaatigut makku oqaatigai:

”Naalackersuisoqarfiup pisortaata ilanngullugu innersuussutigaa allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisara akuerineqarsinnaanngitsoq, qinnuteqaat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusilliisimanissamut piumasaqaammik naammassinnissimangimmat. Tamatumunnga Justitsministereqarfiup ilitsersuusiaanit nr. 11678-imit 3. november 1986-imeersumit qulequtaaqqami 17-imi immikkoortoq siulleq issuarpa. Ombudsmandimut malugeqqussavara ilitsersuummi qulequtaaqqami tassani immik-

koortumi kingusinnerusumi Naalackersuisoqarfiup pisortaata issuarsimanggisai suliamulli matumunnga attuumassutilit aamma uku atuarneqarsinnaammata:

"Taanna malillugu arlaata allagaatinik paasitinneqarnissamik kissaateqartup oqartussamut susassaqartumut saaffiginnissuteqannginnermini suliap piunernik pinngitsoorani ilisimasaqalaarnissaa piumasaqaatigineqarsinnaavoq. Taamaalilluni ingerlatsivik pisussaaffeqanngilaq suliat aalajangersimasunut tungasut tamaasa imaluunniit suliat piffissami aalajangersimasumi nalunaarsorneqarsimasut tamaasa misissuataarneqarnissaannut periarfissaqarnissamik qinnuteqaatit akuerineqartarnissaannut. Tusagassiorfilli taamatut qinnuteqar-pata qinnuteqaat nalinginnaasumik akuerineqartariaqarpoq, nipangiussisussaa-titaaneq il.il. pillugit malittarisassani allatut aalajangersaasoqarsimanggippat."

Tamanna tunngavigalugu soqutiginninneralu tusagassiortut soqutiginninnerannut assersuunneqarsinnaammata paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 imaaliiallaannaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisannut itigartitsissutitut tunngavigineqarsinnaanngitsoq tunngavissaatippara." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

4. Naalackersuisoqarfiup paasinninnera

Naalackersuisoqarfiup aalajangiinnermini 16. juli 2018-imeersumi ilaatigut makku oqaatigai:

"E-mailitigut 12. juli 2018-imeersutigut allagaatinik paasitinneqarumallutit qinnuteqaatit taakkunungalugu akissuteqaatit Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2016-ip kingorna tigusimasaanut akissuteqarfigisimasaanullu takussutissiamik tunineqarnissannik qinnuteqarputit, takussutissiamillu taamaattumik peqannginneranik ilisimatikkakkit 1. januar 2017-ip kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatinik Naalackersuisup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu paasitinneqarumallutit qinnuteqarputit.

[...]

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi aalajangersarneqarpoq "qinnuteqaatini allakkiat suliaassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatisa oqaatigineqarsimassa[soq]". Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip tama-

tuma malitsigaa allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaatip paasissutissanik naammattunik imaqarnissaa, oqartussap qinnuteqaammik tigusaqartup suliaq allagaatilluunniit pineqartut paasisaqarfigerusutat suussusersisinnaassappagit.

Aalajangersagaq pillugu nassuiaatini oqaatigineqarpoq, "aalajangersagaq taanna periarfissiinngi[tsoq] suliasat aalajangersimasut tamaasa suliassalluunniit piffissami aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissua-taarnissaannut".

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piumasaqaat naammassisimangikkaa, taamaattumillu taanna itigartittariaqarpara.

Qinnuteqaatit suliat aalajangersimasut suussusersineqarsinnaalersillugit erseqqis-sarsinnaagukku qinnuteqaammik nutaamik nassiussinissannut tikilluaqqusaavutit." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfiup 5. marts 2020-mi uannut oqaaseqaammimi ilaatigut makku oqaatigai:

"Annertusisamik paasissutissiisarneq

Naalackersuisoqarfiup naliliinera tassaavoq A-p qinnuteqaataani suussusersisima-nissamik piumasaqaammik naammassinissimangitsoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut i-natsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi (paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu i-natsit) § 4, imm. 3 pillugu nassuiaatini allassimavoq "Aalajangersakkap kinguneraa allagaatinik paasitineqarusuttup oqartussaasumut pineqartumut saaffiginnin-ginnermini suliap allagaatilluunniit pigineqarneri ilisimasimassagai. (...) Aalaja-ngersagaq aamma sulianik aalajangersimasunik tamanik imaluunniit sulianik pif-fissami aalajangersimasumi toqqorterneqarsimasunik tamanik misissuinissamik pisinnaatitsinngilaq."

Justisministereqarfiup ilitsersuusaaani nr. 11687 af 03/11/1986-imi, immikkoortu-ni 17-19-imi § 4, imm. 3-mi allassimavoq allagaatinik paasitineqarumalluni qin-nuteqaatip imarissagai "qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paa-siumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput."

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutersuummi 325/1963-imeersumi qupp. 64-imi aamma allassimavoq "paasissutissiinermi taamaallaat pineqarsinnaapput allagaatit 'suliame taaneqartumi takuneqarusuttumut' tunngasuinnarnut tunngasut. Aalajangersakkami pitsaaliorni- arneqarpoq pisortat ingerlatsiviannut arlaat saaffiginnippat allagaatinik imminermut soqutiginaateqarsinnaasunik ilisimanekarani ujarlilernissaa".

Taakkua saniatigut Folketingip Ombudsmandiata FOB 2003-mi aalajangiinera innersuussutigineqarpoq, tassani Ombudsmandi oqaaseqarpoq oqartussaasut suliaq aalajangersimasoq pillugu allagaateqarnerisa ilisimanerat naammanngitsoq allagaatinik paasinnikkumasup allagaatit pineqartut siumungaaq ilisimappagit paasitineqarnissamik piunasaqaatinik naammassinninnertut isigineqarnissaanut.

Allakkanik suussusersinissamik piunasaqaatinik naammassinnittoqarsimannngimmat A-p allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaataanik Naalakkersuisoqarfik nassaarsinnaasimannngilaq. Allagaatit takujumaneqartut Naalakkersuisoqarfiup suussusersinnaanngimmagit annertunerusumik paasissutissiinissani Naalakkersuisoqarfiup isumaliutiginnngilaa. Aalajangiinermi tamanna ersarinnerusimannngimmat Naalakkersuisoqarfiup ajuusaarutigaa."

5. Uanga naliliinera

5.1. Allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisaaq suliaq allagaatilluunniit paasisaqarfigerusutat suunerisa taaneqarnerannik imaqassaaq, tak. paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3.

Tassa ilaatigut imaappoq sulianik aalajangersimasunik Naalakkersuisoqarfiup pigisaanik tamanik paasitineqarnissaaq piunasaqarsinnaanngitsoq, tak. qulaani imm. 2.1.1-imi taaneqartut.

A suliat allagaatilluunniit allagaatinik paasitineqarumalluni qinnutigisami pineqartut Naalakkersuisoqarfimmi piunerannik ilisimasaqareersimasoq A-p allagaatinik paasitineqarumalluni qinnuteqaataani 12. juli 2018-imeersumi Naalakkersuisoqarfimilluunniit tamatuma kingornatigut allaffigeqatiginnittarsimanerani allagaasuni takuneqarsinnaanngilaq.

Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq A-p qinnutigisaanik akuerinninnerup mannarpiaq nassatarissagaa, tassalu A sulianik aalajangersimasumik pissusilinnik Naalakkersuisoqarfiup pigisaanik tamanik misissuinissaminut periarfissaqalissasoq.

A-p suliame allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaataa paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasagaammik eqqortitsisuunngitsoq Naalakkersuisoqarfiup naliliinerata tamanna tunngavigalugu oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersinngilaa-nga.

5.2. Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataa 5. marts 2020-meersoq imatut paasivara, tassalu Naalakkersuisoqarfiup paasinninnera unaasoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisoqarsimanissaanik piumasagaat eqqortinneqarsimangippat Naalakkersuisoqarfik annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliisinnaanngitsoq naliliissanngitsorluunniit.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaasigut aalajangersarneqarpoq oqartussaasoq allagaatinik paasissutissiisinnaajuaannartoq, taamaaliornermigut paasissutissanik nipangiussisusaatitaaneq il.il. pillugit malittarisassani pineqartunut ilaatinneqartunik tunniussinngikkuni. Qulaani imm. 2.1-imi allaaserisattut tamanna aamma atuuppoq, qinnutigisap paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasagaat eqqortissimangikkaluarpaguluunniit.

Taamaattumik Naalakkersuisoqarfiup suussusiliisoqarsimanissaanik piumasagaat eqqortinneqarsimangippat annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq naliliisinnaanani isumaqarnera ilalersinnaanngilara.

5.3. Oqartussaasoq qulaani imm. 2.1.2-mi oqaatigisattut pisussaaffeqarpoq tamanna qinnutigineqarpat annertusisamik paasissutissiisoqassanersoq isumaliutersuutigissallugu.

Naalackersuisoqarfiup allagaatit pineqartut paasissutissiisutigissagai A-p Naalackersuisoqarfimmut erseqqivissumik qinnutigisimangilaa, naak Naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaagaluartoq allagaatit taakku paasitinnerarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 tunngavigalugu naammattumik suussusilerneqarsimasutut isigineqarsinnaanngitsut.

A-lli Naalackersuisoqarfik 12. juli 2018-imi qinnuigaa "suliami allagaatinik paasitinnerarumalluni qinnutigisamik Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2017-imi tigusarsimasaanik taakkunungalu akissutigisarsimasaanik" paasitinnerarumaluni.

A-p Naalackersuisoqarfik allagaatinik taakkuninnga paasitinnerarumalluni 17. juli 2018-imi qinnuigeqqippaa. A-p tamatumunnga atatillugu ilaatigut oqaatigaa allagaatit qinnutigisami pineqartut pillugit ilassutissatut paasissutissat piumagini, kiisalu oqaatigalugu paasissutissat pisariaqartut qanoq iliorluni pissarsiarisinnaagini Naalackersuisoqarfiup oqaloqatigiumappani allagaatinik paasitinnerarumalluni qinnutigisami tunuartinnissaanut piareersimalluni.

Uanga tamanna tunngavigalugu paasinninnera unaavoq A-p qinnutigisai annertusisamik paasissutissiisoqarnissaanik qinnutigisatut isigisariaqartut. Taamaattumik Naalackersuisoqarfik matuma isumaliutersuutiginnissaanut pisussaaffeqarsimavoq, tassalu A-p allagaatinik paasitinnerarumalluni qinnuteqaataa akuersaarneqarsinnaanersoq, naak qinnuteqaat taanna paasitinnerarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliisimanissamik piumasaqaammik eqqortitsisuunngikkaluartoq.

Taamaattumik A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu allagaatinik paasitinnerarsinnaanersoq Naalackersuisoqarfik isummersimanngimmat tamanna isorisariaqartutut isigaara.

Suliaq A-mut tunngasoq Naalackersuisoqarfiup suliareqqissagaa A-lu allagaa-
tinik pineqartunik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu
paasitinneqarsinnaanersoq isumaliutersuutigissagaa inassutigaaara.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara inassutigisara Naalackersuisoqarfiup qanoq
iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersoq uannut nalunaarutigeqqullugu.

Suliami matuma kingornatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Allakkat ukua assilinerat A-mut nassiuppara.

SULIAP INGERLASIMANERA

Allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnutigisanut akissutinullu 1. januar 2016-ip kingornatigut Naalackersuisoqarfiup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu allaganngorlugit takussutissiamik A e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut qinnuteqarpoq.

Naalackersuisoqarfik A-mut e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut allappoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat Naalackersuisoqarfiup kisitsisitigut paasissutissiarineq ajorai, taamaattumillu Naalackersuisoqarfik takussutissiamik A-p ujartugaatut ittumik peqanngitsoq.

A e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut ilaatigut imatut akivoq:

“Taamaattoqarpat allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat qinnutigisanullu akissutit Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2017-ip kingornatigut tigusimasai akissuteqarfigisimasaalu pillugit paasitinneqarumallunga qinnuteqarpunga. Taamatutaaq taamaattoqassappat allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisat ingerlasut suli aalajangiivigineqanngitsut pillugit paasitinneqarumallunga qinnuteqarpunga.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfik 16. juli 2018-imi ilaatigut imatut akivoq:

“Allagaatinik paasitinneqarumallutit e-mailikkut 12. juli 2018-imeersukkut qinnutigisat taakkunungalugu akissutit Naalackersuisoqarfiup 1. januar 2016-ip kingornatigut tigusimasaanut akissuteqarfigisimasaanullu takussutissiamik tunineqarnissannik qinnuteqarputit, takussutissiamillu taamaattumik peqannginneranik ilisimatikkakkit 1. januar 2017-ip kingornatigut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik Naalackersuisoqarfiup tigusimasaanik akissuteqarfigisimasaanillu paasitinneqarumallutit qinnuteqarlutit.

[...]

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq “qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kisaaatigisaa oqaatigineqarsimassaaq”. Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip ta-

matuma malitsigaa allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip paasissutis-
sanik naammattunik imaqarnissaa, oqartussap qinnuteqaammik tigusaqartup su-
liaq allagaatilluunniit pineqartut paasisaqarfigerusutat suussusersinnaassappa-
git.

Aalajangersagaq pillugu nassuiaatini oqaatigineqarpoq, "aalajangersagaq taanna
periarfissiinngilaq suliassat aalajangersimasut tamaasa suliassalluunniit piffissami
aalajangersimasumi journalinut ilanngussorneqarsimasut tamaasa misissuataar-
nissaannut".

Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piumasaqaat
naammassisimangikkaa, taamaattumillu itigartittariaqarlugu.

Qinnuteqaatit erseqqissarsinnaagukku suliata aalajangersimasut suussusersineqar-
sinnaalersillugit qinnuteqaammik nutaamik nassiussinissannut tikilluaqqusaavu-
tit." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A Naalackersuisoqarfimmut 17. juli 2018-imi imatut allappoq:

"Qinnutigisara akissuteqarfigisinnaassagussiuk naammattumik erseqqissuseqan-
ngitsoq isumaqatiginngilara.

Qinnutigisara erseqqissarneqarsimavoq piffissami taaneqartumi allagaatinik paa-
sitinneqarumalluni qinnutigisat pillugit aalajangiinerit immikkut taasimagakkit,
taamalu sammisaq piffissarlu erseqqissarneqarsimallutik.

Suussusiliisimanissamik piumasaqaat naammassineqarsimanersoq oqartussaasu-
mit aalajangersimasumik nalilerneqartassasoq pisortat ingerlatsinerat pillugu paa-
sitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit pillugu Justitsministereqarfiup ilitersuusi-
aani nr. 9847-mi 19. december 2013-imeersumi taamaalilluni atuarneqarsinnaa-
voq. Suussusiliisimanissamik piumasaqaatip pingaarnertut siunertaraa piffissap a-
kissuteqarnermut oqartussaasup atugassaata naapertuuttuunissaa.

Naliliinermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu alla-
gaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinernik
pineqartunik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikkaluar-
toq Naalackersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pine-

qartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimanangilaq.

Isumaqarpunga oqaaseqaatinut innersuussinerpit isummat ikorfartunngikkaa, tasami qinnutigisara suliat suussusiisa piffissallu oqaatiginerisigut sunarpiaanersoq erseqqissarakku.

Kiisalu isumaqarpunga naammagittaalliornissamut periarfissamik ilitsersuinerit naammangitsoq. Aalajangiinerit inaarutaappat tamatumunnga inatsisikkut tunngavigisaq nalunaartariaqarpat kiisalu Inatsisartut Ombudsmandiata oqaaseqaataanik pissarsinissamut eqqartuussivikkullu misiliisitsinissamut periarfissat ilitsersuutigalugit.

Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorpeqartartoq

Peqatigiilluta paasissutissat taakku qanoq pissarsiarisinnaanerivut uannut oqaloqatiginnissutigiginissaat kissaatigigukku allagaatinik paasitinneqarumallunga qinnutigisama tunuartinneqarnissaanut piareersimavunga.

Qulaani pineqartunut akissutissat qilanaaraara." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfik 19. juli 2018-imi ilaatigut imatut akissuteqarpoq:

"Aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq aalajangiusimaneqartoq sutigut tamatigut innersuussutigisinnaavara." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A-p ilaatigut Naalackersuisoqarfiup aalajangiinera 16. juli 2018-imeersoq pilugu naammagittaalliuut 16. oktober 2018-imi ullulernerqarsimasoq uannut 17. oktober 2018-imi nassiupaa. A-p naammagittaalliummi ilaatigut makku oqaatigai:

”- Allagaatinik paasissutissiinermi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi killissaliunneqartumi taamaallaat oqartussaasup atugassiissutininik atuineria isiginiarneqarsimasoq taamalu allagaatinik paasitinneqarumalluni ataatsimut qinnutigisat killilerneqarneranni atugassiissutininik atuineq kisimi tunngavilersuutigineqarsinnaasoq.

- Naalackersuisoqarfiit ingerlalluakannersumik nalunaarsueriaaseqarunik ujarliuteqarunillu qinnutigisara atugassiissutininik suliarineqartumut naapertuuttoq sinnerlugu atuisoqanngikkaluortoq akisinnaasariaqarpaat. Suliat uannut namminermt tunngasut paasisaqarfiginianginnakkit suliani pineqartut kikkuussusiinik ilisarnarunnaarsaanissaq suliackersuutaasariaqassanngilaq. Paasissutissat allat nipangiussisussaataanerup ataaniittut allagaatinit uannut tunniunneqarnissaat kissaatisannit peerneqareersimasariaqarput, tassami paaserusutakka tassarpiaammata suliami allagaatinik paasitinneqarumanerit pillugit aalajangiinerit, taamaattumillu paasissutissanik nipangiusimaneqartussanik piaaneq pereersimasariaqarluni.

- Allagaatinik paasitinneqarumanermik qinnutigisaq ilisimatusarnermik siunertaqartoq uangalu ilisimatusartutut allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisanik pineqartunik immikkut soqutigisaqartuusunga, taamaattumillu Naalackersuisoqarfik akissuteqarnissamut atugassiissutininik amerlanerusunik immikkoortitsisariaqartut.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfimmut 30. oktober 2018-imi allappunga suliamilu allagaatit tamaasa nassiateqqullugit qinnuigalugu.

Allagaatit qinnutigisama ilaat Naalackersuisoqarfiup 6. november 2018-imi uannut nassiuppai. Allagaatit sinnerisa tiguneqarnissaannik qinnutigisara aalajangiusimaneriga Naalackersuisoqarfiup tamatumunnga atatillugu apeqqutigaa.

Naalackersuisoqarfiup 6. november 2018-imi apeqquteqaataa 8. november 2018-imiG akivara, qinnutigisaralu aalajangiusimagiga uppernarsarlugu.

Suliami allagaatit qinnutigineqartut amigaataasut Naalackersuisoqarfiup 15. maj 2019-imi uannut nassiuppai.

Naalackersuisoqarfimmut 6. november 2019-imi ilaatigut ima allappunga:

”Suliami allagaatit Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfiup (matuma kingornatigut Naalackersuisoqarfimmik taaneqartartussap) uannut allakkatigut 6. november 2018-imeersutigut e-mailikkullu 15. maj 2019-imeersukkut nassiussai massakkut misissoreerpakka.

1. Isumaqarpunga suliaq aalajangiiffigisinnaassagukku paasissutissat pisariaqartut suli piginagit, taamaattumillu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu.

(....)

Naalackersuisoqarfik pingaartumik qinnuigaara tulluuttuni oqaatigineqartut isummerfigeqqullugit.

1.1. A-p uannut naammagittaalliuutaa imatut paasivara annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaanini Naalackersuisoqarfiup (aamma) isummerfigissagaa A-p kissaatigigaa.

A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaasoq Naalackersuisoqarfiup isummerfigisimaneraa Naalackersuisoqarfiup A-mut aalajangiinerani 16. juli 2018-imeersumi erseqqivissumik takuneqarsinnaanngilaq.

Taamaalilluni Naalackersuisoqarfik A-mut allappoq ”Naalackersuisoqarfiup paasininnera unaa[s]oq qinnuteqaativit § 4, imm. 3-mi piunasaqaatit eqqortinngikkai, taamaattumillu itigartittariaqarpara.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi (matuma kingornatigut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 4, imm. 3 imaattunik oqaasertaqarpoq:

”Imm. 3. Imm. 1 aamma 2 tunngavigalugit qinnuteqaatini allakkiat suliassarluunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput.”

A aalajangiineq tigoreerlugu Naalackersuisoqarfimmut e-mailikkut 17. juli 2018-imeersukkut ilaatigut imatut allappoq:

“[n]aliliinnermut tassunga atatillugu makku ilanngunneqartariaqarput, tassalu allagaatinik ilisimatusarnermi atugassanik paasitinneqarumasunga, aalajangiinerit pineqartunik annertunerusutigut ilisarnarunnaarsaanissaq pisariaqanngikaluartoq Naalackersuisoqarfiup ujarlugillu nanisinnaasariaqarai aamma piffissami pineqartumi aalajangiinerit ikittunnguaannaagunartut. Pissutsit taamaatsillugit qinnutigisama akineqarnerata pisariusorujussuunissaa ilimanangilaq.

[...]

Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagsiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat
- Piffissaq sulianik suliarinninnermut atorneqartartoq” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Naalackersuisoqarfiup A e-mailikkut 19. juli 2018-imeersukkut akivaa aalajangiineq 16. juli 2018-imeersoq aalajangiusimaneqartoq Naalackersuisoqarfiup “pingaarnerusutigut” innersuussutigisinnaagaa.

Tamanna imatut paaseqqaarpara Naalackersuisoqarfiup manna isumaliutersuutigisimagaa, tassalu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliineq pillugu piumasaqaat eqqortinneqarsimanngitsoq Naalackersuisoqarfik naliliigaluartoq A allagaatinik paasitinneqarsinnaanersoq Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimagaa. Naliliinermili tamatumani suna Naalackersuisoqarfiup pingaartillugu isiginiarsimaneraa paasiuminaatsippara.

Oqaatigineqartutut uanga paasinneqqaarnera unaammat A annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu allagaatinik paasitinneqarsinnaanersoq Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimagaa, Naalackersuisoqarfik qinnuigaara taamaangippat tamanna pillugu sukumiinerusumik nassuiaateqaqqullugu. Naalackersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara qulaani oqaatigine-

qartut suliap suliareqqinnissaanut tamatumingalu A-mut nalunaaruteqarnissamut Naalackersuisoqarfik pissutissaqalersinneraat paasissutissiissutigeqqullugu. Suliap suliareqqinnissaanut pissutissaqartoq Naalackersuisoqarfik isumaqarpat taanna qinnuigaara allakkani ukunani apeqqutit sinneri puigunnaqqullugit.

A suliami allagaatinik annertusisamik paasissutissiisarnermik tunngavik malillugu paasitinneqarsinnaasoq Naalackersuisoqarfik naliliippat taanna qinnuigaara taamatut naliliinermi suut pingaartillugit isiginiarsimanerlugit sukumiinerusumik nassuiaqqullugu.

Naalackersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara A-p ilisimatusartut atorfeqarnerminik oqaatigisaata Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninnerani qanoq sunniuteqarsimanera pillugu sukumiinerusumik nassuiaateqaqqullugu.

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi makku aalajangersarneqarnerat Naalackersuisoqarfimmut malugeqquara:

“§§ 7-14-imi ilaatinneqanngitsutut taaneqarsimasut saniatigut allakkianik ingerlatsinermit oqartussaasumi allaffikkoortumik suliamik ingerlatsinermit atatillugu apuussimallutilluunniit suliarineqarsimasunik paasitinnearumalluni kinaluunniit piunnaqarsinnaavoq. Ingerlatsinermit oqartussaqaq annertunerusumik paasissutissiisnaavoq nipangiussisimasussaataaneq il.il. pillugit malittarisassat allanik aalajangersaasimangippata.”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaat pillugit oqaaseqaatinit makku erserput:

“Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumi malittarisassat killiliinngillat oqartussat namminneq naliliinermikkut paasissutissanik inatsimmi piussaaffiliinermit annertunerusumik tunniussinissaminut, matumani allatut ilusiliilluni paasissutissiineq ilanngullugu. Apeqqut taanna ilaanni nalornisoortisarmat siunnersuutigineqarpoq “annertunerusumik paasissutissiisnaanermit” tunngasoq inatsimmi erseqqivissumik ilanngunneqassasoq. Paasissutissanilli taamaattunik tunniussisnaaneq nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit malittarisassanit killiliiffigineqarpoq”

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit piumasaqaatit minnerpaaffii aallaavigalugit inatsisaavoq, tassami allagaatit paasissutissallu suut annikinnerpaaffiattut paasissutissiissutigissallugit oqartussaasut pisussaaffeqartut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisikkut aalajangersarneqarmat. Annertusisamik paasissutissiineq tamanna aallaavigalugu isumaqarpoq (naak aalajangersakkanut oqaasertaliussani "-sinnaavoq" atorneqaraluartoq) oqartussaasut – suliani tamani paasissutissiinissamik itigartitsiviusuni – suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinninnermini annertusisamik paasissutissiinerup isumaliutersuutiginnissaanut pisussaaffeqartut.

Justitsministereqarfiup pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Danmarkimi inatsit (lov om offentlighed i forvaltningen) pillugu ilitsersuusiaanit nr. 11687-imit, 3. november 1986-imeersumit makku erserput:

"Oqartussaasup suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisamik suliarinnittup qinnutigisaaq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi ilaatitsinngitsoorsinnaaneq pillugu aalajangersakkat tunngavigalugit itigartinneqassanersoq kisiat isumaliutersuutigisariaqanngilaa, aammali pingaartumik nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat tunngavigalugit suliami allagaatinik paasissutissiisoqarnissaanut akornutissaqarnerseq isumaliutersuutigisariaqarlugu. Taamaattumik allagaammi paasissutissat isertuussassaangippata suliami allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaaq oqartussaasup nalinginnaasutigut akuersaartariaqarpaa, taamaaliornissaminut pisussaaffeqanngikkaluarluni." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit taamani Danmarkimi ingerlatsineq pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit 1987-imeersooq aallaavigalugu suliarineqarsimavoq, tamannalu innersuussininnut tunngaviuvoq.

Immikkut siunnersortip Lili Rasmussenip allaaserisaa "Suliami allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq – malittarisassatut pingaarnertut" 2015-imi ukiumoortumik nalunaarutinni immikkoortutut 3.3-tut ilanngunneqartoq aamma innersuusstutigaara.

1.2. A-p uannut naammagittaalliummini aammattaaq oqaatigaa "Naalakkersuisoqarfiit - ingerlalluakannersumik nalunaarsueriaaseqarunik ujarliuteqarunillu qin-

nutigisara atugassiissutininik suliarineqartumut naapertuuttoq sinnerlugu atuisoqanngikkaluartoo akisinnaasariaqarpaat.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Malugaara Naalackersuisoqarfiup suliami allagaatinik uannut 6. november 2018-imi nassiussinerminut atatillugu ilaatigut makku oqaatigisimagai:

“Naalackersuisoqarfik tassunga atatillugu oqaaseqaateqassaaq Naalackersuisoqarfik nalunaarsuiffimmini, tassalu journalsystemimi, sulianut takunnissinnaatitaanermut suliarineqartunut immikkut normoqartitsilluni nalunaarsuineq ajoramat, taamaalillunittaaq sulianut takunnissinnaatitaanermut attuumassuteqartunut qanoq normoqartinneqarneri takuneqarsinnaanatik. Piffissami 1. januar 2017-imit 12. juli 2018-imut Naalackersuisoqarfimmit aalajangiiffigineqartut tamaasa takunnissinnaatitaanermut qinnuteqaatit suussusersineqassappata Naalackersuisoqarfiup sulianik nalunaarsuinikkut aqqissuuseriaasiani, tassa sagsbehandlingssystemiani, tamakkiisumik misissueqqissaartoqartariaqassaaq. Tamannalu sulinermik annertuumik pisariaqartitsissaaq.”

Qulaani oqaatigineqartut A-p allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnutigisaata Naalackersuisoqarfimmit suliarineqarneranut aamma sunniuteqarsimanersut paasiuminaatsippara.

1.3. Naalackersuisoqarfik sulianik suliarinneriaatsimini oqaatsit ataasiakkaat, soorlu “aktindsigt”, atorlugit ujarlernissaminut periarfissaqarnerisooq tamatumunnga uiggiullugu aamma paasiuminaatsippara.

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Naalackersuisoqarfiup suliamik qarasaasiakku suliarinneriaasiani oqaatsit allagaatip aqqani, qulequtaani oqaasertaani assigisaaniluunniit ilaasut atorlugit ujarlernissamut periarfissaqarnerisooq sukumiinerusumik nassuiaqqullugu. Taamaattoqarpat Naalackersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara taamatut ujarlersimanersooq, soorlu oqaatsit “aktindsigt” aamma “aktindsigtsanmodning” atorlugit.

1.4. Naalackersuisoqarfik tamatumunnga uiggiullugu qinnuigaara manna paasitutissiissutigeqqullugu, tassalu Naalackersuisoqarfiup qulaani allaaserineqartut ujarlernermigut allagaatit A-p paasitinneqarumalluni qinnutigisaasa ilaat nassaa-rinnaasimagaluarnerai.

Naalackersuisoqarfik taamatutaaq qinnuigaara manna paasissutissiissutigeqqulugu, tassalu Naalackersuisoqarfiup allagaatit A-p paasitinneqarumalluni qinnutigisaasa ilaat allatut iliorluni – soorlu A-mik oqaloqatiginninnermigut - nassaarisinnaasimagaluarnera Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimaneraa.”

Naalackersuisoqarfik uannut allakkatigut 5. marts 2020-meersutigut ilaatigut imatut allappoq:

”Suliamik suliarinneqqinneq

Ombudsmandip aallaqqaasiutigalugu naalackersuisoqarfik paasissutisseeqquaa naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinneqqilernissaanut tunngavissaqalersitsinersoq. Naalackersuisoqarfiup suliap qaqeqqinneqarnissaanut tunngavissaqanngitsutut isumaqarfigivaa.

Annertunerusumik paasissutissiisarneq

Naalackersuisoqarfiup naliliinera tassaavoq A-p qinnuteqaataani suussusersisimannissamik piunasaqaammik naammassinnissimannigitsaq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi (paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsit) § 4, imm. 3 pillugu nassuaatini allassimavoq, ”Aalajangersakkap kinguneraa allagaatinik paasitinneqarusuttup oqartussamut pineqartumut saaffiginninnginnermini suliap allagaatilluuniit pigineqarneri ilisimasimassagai. (...) Aalajangersagaq aamma sulianik aalajangersimasunik tamanik imaluunniit sulianik piffissami aalajangersimasumi toqqorterneqarsimasunik tamanik misissuinissamik pisinnaatitsinngilaq.”

Justitsministereqarfiup ilitsersuutaani nr. 11687 af 03/11/1986, immikkoortuni 17-19-imi § 4, imm. 3-mi allaqqavoq allagaatinik paasitinneqarumalluni qinnuteqaatip imarissagai "qinnuteqaatini allakkiat suliasarlunniit pineqartup paasiumallugu kissaatigisaa oqaatigineqarsimassapput."

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu 325/1963-imeersumi qupp. 64-imi aamma allaqqavoq, "paasissutissiinermi taamaallaat pineqarsinnaapput allagaatit 'suliami taaneqartumi takuneqarusuttumut' tunngasuinnarnut tunngasut. Aalajangersakkami pitsaaliorniarneqarpoq pisortat ingerlatsivi-

annut arlaat saaffiginnippat allagaatinik imminermut soqutiginaateqarsinnaasunik ilisimaneqarani ujarlilernissaa”.

Taakku saniatigut Folketingip Ombudsmandiata FOB 2003-mi aalajangiinera innersuussutigineqarpoq, tassani Ombudsmandi oqaaseqarpoq oqartussat suliaq aalajangersimasoq pillugu allagaateqarnerisa ilisimanerat naammangitsoq allagaatinik paasinnikkumasup allagaatit pineqartut siumungaaq ilisimappagit paasitinneqarnissamik piumasaqaatinik naammassinninnertut isigineqarnissaanut.

Allakkanik suussusersinissamik piumasaqaatinik naammassinnittoqarsimangimmat A-p allagaatinik takunninnissamik qinnuteqaataanik naalackersuisoqarfik nassaarsinnaasimangilaq. Allagaatit takuneqarusuttut naalackersuisoqarfiup suussusersinnaangimmagit annertunerusumik paasissutissiinissani naalackersuisoqarfiup isumaliutiginnigilaa. Aalajangiinermi tamanna ersarinnerusimangimmat naalackersuisoqarfiup ajuusaarutigaa.

Suliat suliarineranut sulisunik atuinerup sunniutaa

Naalackersuisoqarfiup nalilersuinerani pingaartinneqarsimavoq naalackersuisoqarfik nalunaarsuiffimmik immikkut normulinnik allagaatinik paasitinneqarnissamik suliat tamarmik katersorneqarsimasunik immikkut nalunaarsuiffeqanngimmat. Taamaammatt suliat tamarmik A-p allagaatinik paasinnikkusulluni qinnuteqaataasa suussusersinissai suleqatit eqqaamasaannik imaluunniit naalackersuisoqarfiup sulianik suliarinnissutaani tamakkiisumik ujarlernerimik tunngaveqassaaq, taamaattoqassappallu naalackersuisoqarfiup sulisut aalajangersimasut qaammattini arlalinni sulinissaannik immikkoortitsisariaqassaaq.

Naalackersuisoqarfiup innersuussutigisinnaavaa Isumaliutissiissut nr. 1510/2009 paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi immikkoortoq 1, qupperneq 387, tassanilu allaqqalluni ”Allagaatinik suussusersiniarnermi piumasaqaammi ingerlatsivimmi oqartussaasut sulisunik suliakkiinissaanik tunngaviusumik isiginninniartoqassaaq.”

Tamakku saniatigut Folketingip Ombudsmandiata aalajangigaa FOB 2009 17-2 innersuussutigineqarpoq, tassanilu allaqqavoq ”naak suliat suussusaanik ilisimangikkaluarlugu allagaatinik takunninniartup piumasaata malinneqarnissaa nalilersorneqassasoq suliat allagaatilluunniit nassaariniarnerini malunnaatilimmik anner-tuumilluunniit allaffissornikkut sulerujussuartoqarnissaa isiginiarneqassasoq.”

A-p ilisimatusartutut atorfeqarnerata sunniutaa

17. julimi saaffiginnissummini A-p immikkut maluginiaqquaa ilisimatusarnermut atugassaminik allagaatinik takunnikkumanini. Naalackersuisoqarfiulli aappaanut illuanulluunniit sammingaluarpat tamanna annerusumik pingaartissimangilaa, tassami pisortat ingerlatsinerat pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusiliinissamik piumasaqaat naammassineqarsimangimmat aamma sulisut amerlassusaat pillugu isiginninniarneq allangorsimangimmat, saaffiginnissut sumilluunniit pisuteqarsimagaluarpat apeqqutaatinnagu. Suliap annertussusaa sulisunillu atuinisamut isiginninniarneq pillugu qulaani nalunaarusiaq innersuussutigineqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup sulianik suliarinninnermi atortuanik oqaatsinik ataasiakkaanik ujarlersinnaanera

Naalackersuisoqarfiup sulianik suliarinnissutaa atorlugu oqaatsit ataasiakkaat ujarneqarsinnaaneri ilumoorpoq.

Ujarliut atorlugu ilaatigut oqaatsit ataasiakkaat ujarneqarsinnaapput. Tassanili takuneqarsinnaasarpud allakkiani, allagaatini, suliani allanilu tamani oqaaseq ilaappat. "Allagaatinik takunnikkumaneq" ujaraanni allagaatinik takunnikkumassutit arlallit "allagaatinik takunnikkumassutit"-nik oqaasertallit taamaalilluni nanineqarsinnaassapput, oqaaserli taanna allani aamma nanineqarsinnaassaaq, assersuutigalugu illup iluani allaffigeqatigiittarnerni, naleqqutassiani, ilinniartitsinermi pikkorissarnermilu atortussiani, suliassat allattorsimaffianni, nutsikkani allanilu. Oqaaseq allakkiani allagaatinilu ilaatinneqartumiippat taakku immikkut ittumi takuneqarsinnaassapput.

Allagaatinik takunnikkumalluni suliani amerlanerpaani oqaaseq allagaatinik takunnikkumaneq imaluunniit allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat ilaasarpog. Taamaattoq mattunneqarsinnaangilaq naalackersuisoqarfimmut saaffiginnissut allagaatinik takunnikkumannissutaasinnaasoq naak allakkami tamanna ilaangikaluartog. Assersuutigalugu allagaammik tunniusseqqusinermi saaffiginnissut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi malit-tarisassat malillugit suliarineqartussaavoq. Taamaalilluni "allagaatinik takunnikkumaneq" aamma "allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat" kisiisa ujarlerfigigaanni naammangilaq.

Taakku saniatigut atortumi allagaatinut killiliisumik atortoqarpoq, allagaatit isertuussassanik inunnulluunniit paasissutissanik imaqarpata. Mailit susasaqartunut avataaniittunut nassiunneqarlutillu tiguneqartartut isersinnaanerannut killeqartineqakkajupput, taamaalilluni taamaallaat nassiussisoq tiguisussarlu kisimik allagaammik takunnissinnaasarlutik. Sulianik sullissisup taamaalilluni nammineerluni naalackersuisoqarfimmi sulisut sinnerinut takuneqarsinnaasunngortittussaavaa. Tamanna isumagineqarsimanngippat sulianik sullissisut allat allagaat nanisinnaasannngilaat.

Taamaapportaaq sullississut atorlugu suliat "allagaatinik takunnikkumaneq" imaluunniit "allagaatinik takunnikkumalluni qinnuteqaat" qulequtaappata ujarneqarsinnaallutik. Qulaani taaneqareersutut pinngitsoorneqarsinnaanngilaq allagaatinik takunnikkumassutit assersuutigalugu allagaatinut tunngasut allagaatinillu takunnikkumalluni suliami tunngasut sulianut kukkusunut ilisoorneqarsinnaasarneri, imaluunniit suliaq kukkusumik atserneqarluni allanneqarsimasarluni.

Naalackersuisoqarfik suliamik suliarinninnermut atatillugu taamatut ujaasisimavoq.

Naalackersuisoqarfiup A-p allagaatinik takunnikkumalluni qinnutigisaani nanisinnaasimanerai kiisalu naalackersuisoqarfiup A-mik oqaloqateqarsimasinnaaneranut tunngasut

Naalackersuisoqarfiup 16. juli 2018-imi aalajangiinerani naalackersuisoqarfik ima allappoq:

"Ujarlernerit ersarissarsinnaasuugukku, taamaaliornermi suliat sorliit pineqarnerisut suussusersineqarsinnaasunngorlugit, nutaamik qinnuteqarnissamut ti-killuaqqusaavutit."

A kingornatigut ima akivoq: "Takunnikkumalluni qinnuteqaat ima ersarissarpara, taamaalillunga piffissami pineqartumi allagaatinik takunnikkumalluni aalajangiinerit pineqarlutik" kiisalu: "Ilassutitut paasissutissiissutigisinnaavara paasissutissat soqutigisakka makkununga tunngammata:

- Piffissami pineqartumi allagaatinik paasissutissiinerit qassiussusii
- Qinnuteqaatit innuttaasunut, inuussutissarsiutitut suliffeqarfinnut tusagassiorfinnullu (kiisalu tusagassiorfinnut sorlernut) agguataarsimanerat

- Piffissami pineqartumi sulianik suliarinninnermut atorneqartoq”

Taamaammat naalackersuisoqarfiup paasinninnera unaavoq, tassalu naalackersuisoqarfiup A oqaloqatigisimallugu tamatumanilu A-mut immikkut eqqumaffigeqqusimallugu suliat pineqartut ilaanni allagaatinik paasitinneqarsinnaasimammat.

Naalackersuisoqarfiup paasinninnera aamma unaavoq, tassalu A-p aalajangiinerit ilaannaanik pinissani soqutigisimangikkaa.

Oqaaseqaat illua'tungiusumik tusarniaanissamut ilaatinginneqartariaqarneranut tunngasoq

Oqaaseqaat tamakkerlugu ilaannaaluunniit A-mut tusarniaanermi ilaatinginnissaanut tunngavissaqarani Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq.”

Naalackersuisoqarfiup allagai 5. marts 2020-meersut A-mut 9. marts 2020-mi nassiuppakka qinnuigalugulu Naalackersuisoqarfiup allagai 5. marts 2020-meersut pillugit oqaaseqaatissaqaruni taakku uannut nassiuteqqullugit.

A-p akissutaa imaattoq 6. maj 2020-mi tiguara:

”Naalackersuisoqarfik pillugu Ombudsmandimut 17. oktober 2018-imi naammagittaalliuutigat pillugu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmi pisortap [...]p 5. marts 2020-mi allagai pillugit oqaaseqaatikka matumuuna saqqummiutissavakka.

Naalackersuisoqarfiup pisortaata allakkamini ilisimatitsissutigaa naalackersuisoqarfiup allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnik itigartitsinermini ilisimatusernermi atugassatut allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqarsimanera immikkut pingaartissimangikkaa.

Folketingip Ombudsmandia pisortat ingerlatsinerat pillugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu oqartussanut ilitersuummini apeqqut tamanna pillugu ilaatigut ima allappoq:

”Atugassiissutinik atuinisaaq naatsorsuutigineqartoq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaateqartup soqutigisaanut sanilliullugu naapertuutinnigip atugassiissutit pillugit aalajangersagaq oqartussap aatsaat atorsinnaavaa.

Tamanna isumaqarpoq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqartup sulianik allagaatinilluunniit immikkut soqutigisaqarnini uppersarsinnaappagu taava oqartussa nalinginnaasumik pisussaaffeqassasoq qinnuteqaatip sulianissaanut – tassa suliap allagaatilluunniit annertussusii apeqqutaatinnagit.

Taamaattumik aalajangersakkamut piareersaataasut malillugit atugassiissutit pillugit aalajangersagaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinut tusagassiorfinnit tamanut saqqummersartunit tusagassiortunit ilisimatusartunilluunniit ilisimatusarfimmut akuerisaasumut atasunit saqqummiunneqartunut qaqutiguinnaq atorneqarsinnaassaaq, tusagassiorfiit taamaattut ilisimatusartullu nalinginnaasumik paasitinneqarnissamik immikkut soqutigisaqarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarmat.”

Taamaattumik tamanna tunngavigalugu allagaatinik paasitinneqarnissap ilisimatusarnermut atorneqartussaana, taamatullu aamma ilisimatusartut nalinginnaasumik allagaatinik paasitinneqarnissamik tusagassiortut soqutiginninnerannut sanniunneqarsinnaasumik immikkut soqutigisaqarnerat immikkut pingaartinneqartariaqartoq atortussaattippara.

Naalakkersuisoqarfiup pisortaata ilanngullugu innersuussutigaa allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatiga akuerineqarsinnaanngitsoq, qinnuteqaat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3-mi suussusersinnaanissamut piumasaqaammik naammassinnissimangimmat. Tamatumunnga atatillugu Inatsisunik atuutsitsinermit ministeriaqarfiup, Justitsministeriap, ilitsersuutaanit nr. 11678-imit 3. november 1986-imeersumit qulequtaqqami 17-imi immikkoortoq siulleq issuarpa. Ombudsmandimut malugeqqusavara ilitsersuummi qulequtaqqami tassani immikkoortumi kingusinnerusumi naalakkersuisoqarfiup pisortaata issuarsimanngisai suliamulli matumunnga attuumassutillit aamma uku atuarneqarsinnaammata:

"Taanna malillugu arlaata allagaatinik paasitinneqarnissamik kissaateqartup oqartussanut susassaqtunut saaffiginnissuteqannginnermini suliap piuneranut pinngitsoorani ilisimasaqalaarnissaa piumasaqaatigineqarsinnaavoq. Taamaallilluni ingerlatsivik pisussaaffeqanngilaq suliat aalajangersimasunut tunngasut tamaasa imaluunniit suliat piffissami aalajangersimasumi nalunaarsorneqarsimasut tamaasa misissuataarneqarnissaannut periarfissaqarnissamik qinnute-

qaatit akuerineqartarnissaannut. Tusagassiorfiilli taamatut qinnuteqarpata qinnuteqaat nalinginnaasumik akuerineqartariaqarpoq, nipangiussisussaaitaaneq pillugit malittarisassani il.il. allatut aalajangersaasoqarsimangippat."

Tamanna tunngavigalugu soqutiginninneralu tusagassiortut soqutiginninnerannut sanilliunneqarsinnaammat paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 4, imm. 3 imaaliallaannaq allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnut itigartitsissutitut tunngavigneqarsinnaanngitsoq tunngavissaatissavara.

Naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia pillugu naalackersuisoqarfiup pisortaata ilisimatitsissutigaa naalackersuisoqarfik allagaatinik paasitinneqarnissamik suliat tamarmik nalunaarsorneqartarfiannik nalunaarsuinermi immikkut normumik peqaratik, taamatullu aamma allagaatinik paasitinneqarnissamik suliaq suliamut kukkusumut nalunaarsorneqarsimasinnaasarmat imaluunniit kukkusumik atserlugu pilersinneqarsimasinnaasarmat. Naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia pillugu paasissutissat tamakku qinnuteqaatima itigartinneqarneranut tunngavilersuutit ilaattut atorineqarput. Allagaatinik nalunaarsueriaaseq atorineqartoq tupaallaatigingaaarsipara. Ombudsmandi nammineq piumassutsiminik naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia immini isorineqartariaqarnerisooq isumaliutigissallugu pissutissaqalersitsinngippat naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia immikkut naammagittaalliutigerusuppara, tamannami naalackersuisoqarfiup pisortaata paasissutissiissutai malillugit suleriaat-simut Ombudsmandip Inatsisartut Ombudsmandiata 2014-imi nalunaarutaa naapertorlugu allafeqarfinnut atorineqartussatut kaammattuutigisaanik naammassin-ninngimmat. Naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasia naammagittaalliutigissallugu inatsiseqartitsinikkut soqutigisaraara, tassami tamanna allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatinnut itigartitsinermut tunngaviusut ila-gimmassuk.

Tamanna tunngavigalugu naalackersuisoqarfiup allagaatinik nalunaarsueriaasiata amigaateqarsinnaanera pillugu paasissutissat itigartitsinermut tunngaviusinnaan-ginnerat atortussaatisavara.

Naalackersuisoqarfiup pisortaata oqaatigaa "*aalajangiinerit ilaannaasaluunniit takunissaannut soqutiginnissimangitsunga*". Naalackersuisoqarfiup pisortaa taamatut oqaaseqarnissaminut tunngavissaqanngitsoq isumaqarpunga. Naalackersuisoqarfiup periarfississimangilaanga "*aalajangiinerit ilaannaasaluunniit*" takunis-

saannut. Naalackersuisoqarfimmulli e-mailinni 17. juli 2018-imeersuni imatut allappunga:

“Illit ([Naalackersuisoqarfimmi atorfilik]) paasissutissat taakku peqatigiilluta qanoq pissarsiarisinnaanerivut oqaloqateqarnissat kissaatigigukku, piareersimavunga allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatima tunuartinneqarnissaanut”.

Oqaloqateqarnissamik Naalackersuisoqarfimmut kaammattuutiga akineqanngilaq. Taamaattumik Naalackersuisoqarfiup pisortaata taamatut saqqummiussaqaqarnera ilisarisinnaanngilara.

Tamanna tunngavigalugu atortussaatisavara naalackersuisoqarfik - uangaanngitsoq – tassaamat qinnuteqaat eqqarsaatigalugu oqaloqateqarnissamik kissaateqarsimanngitsoq. Tamanna aamma [atorfillip] uangalu akunnitsinni allaqatigiittarnerni, Ombudsmandimit takuneqarsinnaasutut naatsorsuutigisanni, takuneqarsinnaassaaq.

Naggataatigut oqaatigissavara ilisimatusartut, ilinniartut tusagassiortullu danskit siusinnerusukkut paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisaat, Kalaallit Nunaanni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi atuuttumisut suussusersisinnannissamut piumasaqaatitalik, malillugu danskit qitiusumik allaffeqarfiinit allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu suliani allagaatinik paasitinneqarnissamik qinnuteqaatit assingusut tunngavigalugit paasitinneqarnissamut akuerineqartarsimammata. Tamatumunnga assersuutitut takoqqussavakka kandidatinnigorniarluni immikkut allaaserisaq 2009-meersoq (Offentlighed nej tak!) 2003-milu allaaserisaq (Aktindsigt i aktindsigterne).” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)